

Het invoeren van een raskoningin in een bastaardvolk

Het invoeren van koninginnen in een ander volk dan waaruit deze afkomstig was, kan altijd problemen geven. Dat is nog sterker als het een koningin van een ander ras betreft. Toch kan met bepaalde voorzorgen een hoog acceptatiegehalte worden bereikt. Dan moet rekening worden gehouden met het gedrag van de bijen.

Bij het invoeren van een bevruchte Carnica- of Buckfastkoningin in een bastaardvolk dient als volgt te worden gehandeld:

Dag 1 – Er wordt een aflegger gemaakt in een 6-ramer. Uit het volk dat de bijen levert wordt eerst de moeder opgezocht en het raam waarop zij zit wordt apart in bijv. in een 3-ramer even bewaard. Na de afname van de bijen wordt dit raam weer teruggeplaatst.

De aflegger krijgt mee: 2 volle ramen voer, 2 ramen met veel stuifmeelopslag en 1 raam met uitlopend broed en een leeg uitgebouwd raam in het midden. Het broedraam mag beslist geen open broed of gesloten moerdoppen bevatten.

De aflegger wordt op enkele meters afstand van het hoofdvolk geplaatst. Er worden 6-8 ramen met bijen in afgeslagen. De helft van de meegegeven bijen zal terugvliegen naar het oorspronkelijke volk. Door de uitlopende bijen in de 6-ramer zal het aantal bijen voldoende zijn en ook van een gemiddeld jonge leeftijd.

Dag 4 – De in te voeren koningin komt aan per post of is anderszins beschikbaar. Als de bijen met koningin in een Nicot-kluisje zitten, moet dit na het reizen even met rust worden gelaten. Laat ze bijkomen op kamertemperatuur in het donker, bijv. in een kast. Geef op de gaatjes van het kluisje enkele druppels water. Niet overdrijven, want dan wordt het een kliederboel.

Na enkele uren rust wordt de 6-ramer geopend en eerst nog even voor de zekerheid gekeken of er op het broedraam toch geen doppen zijn aangezet, doordat open broed per ongeluk eerder niet was waargenomen. Indien er doppen zijn, dan verwijderen. Het kluisje wordt tussen de ramen gehangen of er bovenop gelegd als daar voldoende ruimte voor is. Het afsluitlipje wordt nog dicht gelaten. Sommigen hebben een voorkeur om de moeder in dat geval zonder begeleidende bijen aan te bieden. Dat zou minder onrust geven in het volkje. Mijn ervaring is, dat dit praktisch geen verschil maakt. Je kunt dus de begeleidende bijen in het kluisje laten zitten. Ze zijn gering in aantal (6 – 8 stuks) en hebben bij de andere bijen weinig in te brengen. In het kluisje zullen zij de koningin goed verzorgen.

Als zeer goed alternatief kan op dag 4 de moeder uit het kluisje worden gehaald en in een kunsttop worden geplaatst met de kop naar beneden. De kunsttop wordt bij de opening dichtgeknepen (oppassen dat de moeder onderin zit) en op die plek haaks omgebogen en zo tussen de 2 ramen in het midden van het volkje geplaatst. De kunsttop heeft aan de punt enkele gaatjes waardoor contact met de bijen uit het volkje mogelijk is. Deze bijen zullen de waslaag van de dop aanvreten en zo de moeder bevrijden. Ze zijn merendeels jong en in een optimale conditie om een moeder te ontvangen, want ze zijn al enkele dagen moederloos.

Dag 5 – De 6-ramer wordt open gemaakt. Er wordt geen rook gebruikt, maar eventueel wat waternevel. De activiteit aan de buitenkant van het kluisje moet rustig zijn. Bij nerveus gedrag het kastje weer sluiten en de volgende dag opnieuw openen. Omdat dit niet eindeloos kan voortduren: hopen op een goede afloop en het lipje van het kluisje wegbreken, zodat het afsluitende suikerdeeg kan worden weggevreten vanaf de buitenkant en de moeder zo bevrijd wordt.

Dag 17 – Het volkje wordt met rust gelaten tot de 17^e dag. Dat is dus ongeveer 12 dagen na het invoeren. Zeker niet eerder kijken, want dan is er meer kans op inballen van de moeder. Het kastje wordt rustig geopend, waarbij weinig rook gebruikt wordt. Eerst wordt een raam aan de buitenkant verwijderd, zodat er wat ruimte is om ramen te verzetten. Op de 2 middelste ramen zou nu nieuw broed aanwezig moeten zijn. Als dat het geval is, dan het kastje weer op orde brengen en sluiten. Steeds bij het broed opletten of er doppen worden gebouwd. Als dit op broed van de nieuwe moeder is, willen de bijen die moeder vervangen. Eventuele doppen wegbreken. Als er geen broed wordt gevonden, moet worden aangenomen dat de moeder is verdwenen door inballen of afsteken.

Dag 28 – Als de moeder op dag 4 is ingevoerd en gelijk is gaan leggen lopen de eerste eigen werksterdochters van de nieuwe moeder uit na 21 dagen, dus op dag 25. Dit is een zeer kritiek stadium. Het is voor het slagen van de invoeractie belangrijker dan de invoer zelf op dag 4. Op dag 28 zijn er dus al redelijk wat nieuwe bijen uitgelopen. Dan is ongeveer het moment aangebroken dat er een stammenstrijd kan ontstaan. Die eindigt meestal met het afsteken of inballen van de nieuwe koningin. De hoofdoorzaak van de ruzie is het niet begrijpen van elkaar. Rassen communiceren alle op hun eigen manier. Er ontstaat discommunicatie en onrust tussen de werksters van verschillende afkomst. Het resultaat is dan een overblijvend moederloos volkje en alle moeite was voor niets. Dat klemt te meer als het een kostbare rasmoeder was.

Om het niet zo ver te laten komen wordt de 6-ramer op dag 28 op een andere plek op de stand gezet, minstens 5 meter verwijderd van de eerste plek. De inmiddels oude bijen van de aflegger zullen proberen terug te vliegen naar de oorspronkelijke plaats, maar vinden de kast niet terug en bedelen zich wel in bij een belendend volk.

In de 6-ramer blijft de nieuwe koningin achter met merendeels eigen dochters. Dit kastje dient beschermd te worden tegen roverij en de vliegopening wordt daarom tijdelijk verkleind tot slechts 1 cm breedte.

Dag 35 – De 6-ramer wordt nog een keer nagezien op het mogelijk aanwezig zijn van vervangingsdoppen. Indien alles er goed uitziet, dan minstens 3 weken met rust laten en verder laten groeien. Daarna kan het volkje eventueel worden overgezet in een 10-ramer.

Het is niet aanbevelenswaardig om een dergelijk volkje te verenigen met een bastaardvolk, want dat geeft gegarandeerd dezelfde problemen in de communicatie met alle slechte gevolgen van dien. Beter is het om zo'n rasvolkje op te kweken tot een normale grootte en er in het volgende jaar F1-volken van te telen. Zulke volken nemen ook weer wat gemakkelijker een nieuwe rasmoeder aan.